

Dolenjski list

Glasilo Osvobodilne fronte okrajev: Črnomelj, Kočevje, Novo mesto in Trebnje

Leto II. — Stev. 4.

NOVO MESTO, 27. januarja 1951

Izhaja tedensko

Spet korak bližje k svobodni trgovini

Uredbe zvezne vlade o novem načinu blagovnega prometa so v preteklih 14 dneh vzbudile tudi v dolenskih okrajih najrazličnejše pogovore, ugibanja, pritrjevanja in tudi zmajevanja z glavo. Ljudje, ki se niso z novimi Uredbami seznanili, v marsikateri vasi še danes ne vedo, kako pomembne posledice prinašajo s seboj novi ukrepi. Marsikaj so razložili na sestankih aktivisti, vendar pa bo treba o pomenu novega načina trgovanja še govoriti.

Kaj nam je prinesla vrsta novih ukrepov? Poenostavil se bo dokaj zapleten način trgovskega poslovanja; na industrijske nakaznice ali pa na bone bo mogoče kjerkoli v državi kupovati blago, ki bo povsod v prosti prodaji; odpravljeni bodo preštevilni načini določanja cen, trgovina pa bo ob vsem tem postala samostojnejša — in bolj podjetna! Če hočemo nekega dneva doseči svobodni način trgovanja, so bili ti ukrepi nujni. Po novem načinu si bodo potrošniki zagamčene preskrbe kupovali vsakršno blago v prosti prodaji na bone z 80 odstotnim popustom. Dosedanji denarni kuponi in točke so veljavne še do 31. marca (točka ima vrednost 12 kuponskih dinarjev-bonov). Število potrošnih kategorij (vrst) se je zmanjšalo na tri vrste, v veljavi pa bodo ostale samo dodatne nakaznice za noseče žene in vojaške vojne invalide. S tem je konec danes že nepotrebne razlikovanja med državljanji.

Cene industrijskim predmetom so po 80 odstotnem popustu sicer nekoliko višje od prejšnjih enotnih cen. Vedeti pa moramo, da so se na svetovnem trgu surovine, ki jih uvažamo za našo industrijo, v zadnjih mesecih občutno podražile. Tako je n. pr. volna dražja za 119%, bombaž za 100%, kože za 90% itd. Čeprav smo naredili pomemben korak bližje k svobodni trgovini, pa to ne pomeni, da bodo cene zdaj padale in rasle brez kakšnega nadzorstva ali meje. Zvezna vlada in minister za finance bosta še izdala predpise o načinu nastajanja in določanja cen, prav posebno važni pa bodo tudi vnaprej uradi za cene. — Kakor so na eni strani postale vsem potrošnikom dostopne vse trgovine in najrazličnejše vrste blaga, ki ga je bilo prej le težko dobiti, pa je vendarle prav, da svetujemo kupcem, da ne kupujejo kar po vrsti vseh mogočih izdelkov, ki jih vidijo. Vrednostne kupone uporabimo v prvi vrsti za nakup tekstila, obutve in drugih predmetov.

Kaj prinašajo nove odredbe kmetu? Dostaj je kupoval kmet blago v prosti prodaji s 60 odstotki popusta na bone. Ta odstotek se je zdaj dvignil na 65% in pomeni vzpodbudo našim kmetovalcem, da bodo dvignili proizvodnjo in skrbeli za redno obvezno oddajo, poleg nje pa tudi za prinašanje vedno večjih količin prostih viškov na trg. Le na ta način bo padla cena i kmetijskim i industrijskim izdelkom in pridelkom! Druge poti za znižanje cen ni. Večja proizvodnja — več blaga — nižje cene! Delavec že vsa leta daje vse svoje moči za utrdiv države in se navzlic vsem težavam, ki nam jih z ločinskimi namerami povzročajo informbirojske države, uspešno bori za izpolnjevanje svojih dolžnosti. Več ko bo kmet pridelal in prodal skupnosti, več bo lahko kupil blaga v prosti trgovini, s tem pa bo tudi pravičnejše razdeljeno breme naše socialistične graditve. Zaradi večjega dotoka blaga na trg in zaradi znižanja cen, ki bo sledilo prvemu, bo sčasoma tudi obvezni odkup postal manjši. To seveda ne bo že jutri — potrebni bodo še veliki napori vseh poštenih kmetov, da si bodo kot dobri gospodarji nenehno prizadevali dvigniti proizvodnjo. Ponavljamo: več ko bo blaga — nižje bodo cene kmetijskih pridelkov in industrijskih izdelkov.

Odgovorne naloge pa dajejo novi ukrepi našim trgovinam. Odslej bo potrošnik kupoval svoje blago le tam, kjer ga bodo znali kulturno postreči, kjer se bodo potrudili, da bodo imeli na zalogi lepo, trpežno in okusno blago!

Nadaljevanje v 4. stolpcu

Mestni ljudski odbor v Črnomlju je polagal račune svojim volivcem

Zadnje čase se je razgibal malo bolj tudi Črnomelj — srce Bele Krajine. Organizirani so večerni tečaji, s predavanji je začela Ljudska univerza, vendar pa je obisk teh večerov še preslab. Nekaj nad 50 ljudi obiskuje tudi jezikovne tečaje; za nemščino in angleščino kažejo precej zanimanja. V to razgibanost je posegel zanimiv zbor volivcev, ki smo ga imeli 10. januarja.

Volivci in člani MLO so si ob tej priliki pogledali iz oči v oči in se pogovorili o

Nekaterim odbornikom ni za zaupanje ljudstva...

Prvi jo poročal predsednik Mestnega ljudskega odbora tov. Franc Malarič, ki je v krajšem poročilu govoril o nepravilnostih, ki so ovirale delo mestnega ljudskega odbora. Nedelavnost nekaterih izvoljenih odbornikov, ki ne hodijo redno na seje in ne pomagajo odboru pri gospodarskih nalogah, je doslej seveda precej ovirala izpolnjevanje nalog, ki so bile pred črnomeljskim mestnim odborom. Predsednik je govoril nadalje o nečistoči mesta, opozoril je na vprašanje stanovanjskega pomanjkanja, na slabo razsvetljavo mesta, na nedotlakovano cesto in nedograjeno vodovod. Povedal je, da se je več odbornikov na MLO resno trudilo uresničiti postavljene naloge, da pa so imeli premalo pomoči od ostalih odbornikov — in od volivcev. To drži. Zato so volivci po njegovem poročilu v razpravljanju ostro kritizirali nedelavne odbornike in zahtevali, da se jih razreši zaupanih dolžnosti, na drugem zboru volivcev pa bodo izvolili nove, predane ljudi, ki jim bo napredek mesta bolj pri srcu kakor nekaterim dosedanjim malomarnim odbornikom.

Da lani v Črnomlju ni manjkalo denarnih sredstev za napredek gospodarskega in kulturno-prosvetnega življenja, je povedal v finančnem poročilu tov. Petric, bivši tajnik MLO. Slišalji smo, da nekateri krediti iz pro-

uspeh, o napakah in o pomanjkljivostih; slišali smo vrsto dobrih in pametnih predlogov, kako dosedanje delo izboljšati. Na zbor volivcev je prišlo približno 200 ljudi, kar je dodekaj premalo za mesto, ki šteje čez 1800 prebivalcev. Volilci so si za vodstvo zbora izbrali iz svoje srede delovno predsedstvo, ki je vodilo zbor in hkrati povabilo mestne odbornike, da pred volivci položijo račune o svojem delu.

računa sploh niso bili izkoriščeni ali pa le prav malo. Vsota, ki je bila namenjena za izobraževalne tečaje, sploh ni bila načeta! Preko 3 milijonov dinarjev kredita, ki je bil dodeljen za tlakovanje ceste, je mestu zapadlo! Komaj 40 odstotkov od celotne dolžine ceste je gotove — zdaj pa seveda vse delo počiva. Poleti in v jeseni je bilo precej ugotavljanja in tudi kritike v dnevnih časopisih, vendar pa se Črnomeljani niso pravočasno zganili. Zdaj pa se sprašujejo v Črnomlju volivci in mestni ljudski odbor, kdo je kriv takega stanja — krivde pa ne najdemo... Najbrže zaradi tega ne, ker iščemo krivde le druge, ne pa predvsem pri nas samih. Kaj smo ugotovili na zboru volivcev? Da se ne zavedamo resnice, da gradimo cesto sami sebi in našim otrokom! Poletj nem ne bi bilo treba hoditi skozi oblake prahu, v jeseni in pozimi pa ne gaziti po blatu do gležnjev — cesta bi bila lahko tlakovana že do mostu.

Zato smo na zboru sklenili, da se bo razpisal v Črnomlju krajevni samoprispevek, ki bo zajel prebivalstvo mesta po zmogljivosti in sposobnosti slehernega; vsak bo nekaj prispeval za dograditev ceste. Zapadli krediti pa bodo služili raznim zveznim in re. publiškimi gradnjam.

Več reda v mestna podjetja

O stanju mestnih podjetij je poročal upravnik tov. Anton Malarič. Culi smo, da so nekatera podjetja v redu izpolnila plan in ga tudi presešla. Ob zadnjem pregledu mestnih podjetij pa so bile ugotovljene razne nepravilnosti, predvsem pa nered v njihovem poslovanju. Premalo je bilo do-

slej nadzorstva nad delom podjetij, tako da so se široko odpirala vrata najrazličnejšim preprodajam.

Tako je na primer naše gostinsko podjetje. Na zalogi je imelo za več tisoč dinarjev raznega blaga, ki sploh ni bilo nikjer (Nadaljevanje na 2. strani.)

Dopisniki tekmuje!

Tekmovanje v počastitev 10. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte se čedalje bolj razvija. Vedno več je tovarn, rudnikov, podjetij, zadrug, frontnih organizacij, delavcev, kmetov in nameščencev, ki se z novimi delovnimi obvezami in uspehi pripravljajo na veličastni praznik. Tekmovanje, ki se je začelo lani v oktobru in bo trajalo do 31. marca 1951, dviga proizvodnjo, pospešuje ostale naloge petletke in krepi organizacijsko in politično moč Osvobodilne fronte.

V to veliko tekmovalstvo se je vključil tudi naš tisk. Izvršni odbor OF Slovenije je razpisal nagradno tekmovalstvo za najboljše prispevke iz območja fronte dejavnosti in dela ostalih množičnih organizacij v času 6-mesečnega tekmovalstva.

V okvir te dejavnosti spada predvsem politično delo teh organizacij, to je: utrjevanje in demokratizacija ljudske oblasti, neposredno sodelovanje ljudstva pri upravljanju države, upravljanje podjetij po delavskih svetih in podobno. Pišite torej, kako živi in dela vaša frontna organizacija, Zveza borcev, mladinska organizacija, sindikat, organizacija žena; pišite o kulturno-prosvetnem življenju na vasi in v mestu, o pomoči frontnih organizacij pri reševanju krajevnih gospodarskih in komunalnih vprašanj, o prostovoljnem delu, o pomoči kmečkim delovnim zadrugam in ekonomijam, o varčevanju, poleg vsega tega pa imejte pred očmi organizacijsko krepitev osnovnih frontnih organizacij. Pišite o ustanavljanju novih vaških odborov OF, o pridobivanju novih članov, o vseh ostalih nalogah, ki stoje pred našo Fronto.

Izvršni odbor OF je razpisal za tekmovalstvo dopisnikov 20 nagrad v višini od 500 do 2000 dinarjev. Dopise bo ocenjevala komisija, sestavljena iz enega člana Komisije za agitacijo in tisk pri IOOF Slovenije, 1 člana uredništva Slovenskega poročevalca, 1 člana uredništva Ljudske pravice in 1 člana uredništva Radio-Ljubljana.

Vključite v tekmovalstvo sklepe, ki smo jih sprejeli na sestanku dopisnikov Dolenjskega lista letos 13. januarja!

Za razpisane nagrade tekmujejo dopisniki vseh okrajnih časopisov — glasil OF v Sloveniji.

SLOVENCİ IN SLOVENKE

Dne 18. marca 1951 bodo drugič po osvoboditvi volitve v Ljudsko skupščino Ljudske republike Slovenije. Slovenci smo si v osvobodilni vojni ramo ob rami z bratskimi jugoslovanskimi narodi, pod vodstvom Partije, združeni v Osvobodilni fronti Slovenije prvič v zgodovini priborili svojo lastno narodno državo — sestavni del Federativne Ljudske republike Jugoslavije. Jeseni leta 1946 si je slovensko ljudstvo izbralo svojo prvo Ljudsko skupščino — predstavnico svoje narodne suverenosti in se skupno z njo borilo in delalo za dobrobit svoje ožje domovine in za čim hitrejšo zgraditev skupne, neodvisne, socialistične domovine Jugoslavije. (Iz volilnega proglaša OF Slovenije)

„Dolenjski list“ odslej glasilo OF štirih okrajev

V drugo leto izhajanja našega glasila Osvobodilne fronte dolenskih okrajev stopamo okrepljeni. Pridružila se nam je Osvobodilna fronta okraja Kočevje.

Komu na Slovenskem ni znana vloga kočevske deželice v pretekli narodno-osvobodilni vojni, kdo ni slišal za zbor v Kočevju, za junake, ki so jih dale vasi in trgi kočevske zemlje? Na tisoče trupel tujih osvajalcev je našlo svoj zasluženi konec na livadah, v gozdovih, ob poteh in cestah Kočevske. V tisoče grede imena hrabrih borcev in bork iz Kočevja, Sodražice, Loškega potoka, Ribnice, Dolenje vasi, Loga, Trave, Likovca in dolge vrste drugih krajev, ki so pomnožili vrste naših brigad. Na Rabu so zapisana imena žrtev, ki so usahnili v cvetu svojega življenja zaradi fašističnih zverin, v okupatorjevih ječah in na moriščih so dajali življenja za svobodo ljudje — borci in aktivisti izpod Roga. Ponosno in kljubovalno je stal naš slovenski Rog nad dolino, kjer se je posrečilo okupatorjem za nekaj časa ustaviti in sejati med ljudi strah. Ob pogledu na mogočno goro pa so šklepetale strahopetne kosti okupatorjevih vojščakov, ki se niso ustrašili moriti in ropati po mirnih kmetijah v dolini, ničesar pa se tudi niso bolj bali kakor iti proti partizanom na Rog ali drugim v kočevske hribe.

Pozdravljamo frontovce kočevskega okraja v vrstah naročnikov, bralcev in dopisnikov Dolenjskega lista! Pričakuje mo, da nam bodo dali v časopisu verno podoba svojega ustvarjanja, dela in zmag. Vrsta državnih posestev, kmetijskih zadrug in ekonomij, žag, delavnic, obrtnih podjetij, podjetnih kmetij, pa premogovnik, tovarne in vse ostalo, kar ustvarja tudi v kočevskem okraju petletni plan — vse to nas zanima. Radi bomo brali, kakšne uspehe dosegate v kulturno-prosvetnem življenju, koliko ste napredovali v zdravstvu, kaj dela vaša mladina, kako živijo frontne in ostale množične organizacije vašega okraja. O vsem tem — in še marsičem — pišite in seznanjajte s svojimi uspehi ostale dolenske okraje.

Sredi velikega tekmovalstva na čast 10. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte smo. Kako vas je zajelo to zgodovinsko tekmovalstvo, kaj ste obljubili, kaj že izpolnili? Pozdravljamo vaš predlog, da se bo ljudstvo naših okrajev 27. aprila zbralo na slavnem Rogu in tam proslavilo 10. obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte. Od vseh strani bomo prihтели, da obudimo spomin na najtežje, pa hkrati najveličastnejše dni naše bližnje preteklosti, ko so si na pobudo Komunistične partije podali v Osvobodilni fronti Slovenije roke delavci, zavedni kmetje in poštenti izobraženci ter ustvarili jekleno pest, ki je tolkla in uničila okupatorje in njihove domače pomagače. Zdaj, po desetih letih, je ta pest še trdnejša, naše vrste še bolj čvrste.

Lani v februarju smo želeli prvi številki Dolenjskega lista srečno pot. Zdaj, ko je postal glasilo Osvobodilne fronte črnomeljskega, kočevskega, novomeškega in trebanjskega okraja, pa mu želimo spet srečno pot v drugo leto izhajanja!

Uredništvo

Nadaljevanje s 1. stolpca

Končno — kupna moč delavca in nameščenca zaradi znižanja cen prehrane ne bo padla, saj je n. pr. mast, moka, sladkor itd. povprečno za 38% cenejša! Nad 7 milijard dinarjev bodo naši delavci in nameščenci letos manj izdali za živila. Na drugi strani pa bo treba občutno dvigniti vpliv zadržanih ekonomij in kmečkih delovnih zadrug, da bodo s svojimi pridelki tudi v naših okrajih postale usmerjevalec cen prostega trga.

Nove uredbe so približale trgovsko omrežje potrošnikom iz mesta in vasi; veliko bolj kot doslej bodo morale biti zato trgovine živa vez med proizvodnjo in trgovino, med ustvarjalci in pridelovalci na eni — in med kupci na drugi strani. Zato lahko tudi v tem oziru z zaupanjem gledamo na nove uredbe.

Nered pri evidentičarju v Smolenji vasi

Hiter in pravičen odkup vseh vrst pridelkov obvezne oddaje je odvisen v nemali meri od podatkov, ki jih ureja evidentičar na krajevnem ljudskem odboru.

Operativci okrajnega odkupnega podjetja iz Novega mesta so se letos mudili več dni v Smolenji vasi, da bi uredili zaostale odkupe. Navzlic vsem opominom pa niso dobili od evidentičarja Rajerja niti enkrat enakih podatkov o zaostankarjih v obveznih oddajah.

Dne 15. januarja nam je Rajer dal zelo netočen seznam teh zaostankarjev. V vaseh smo namreč ugotovili, da so bili v seznamu navedeni kmetje, ki so v letu 1950 že zdavnaj zadostili vsem predpisom obvezne oddaje in vzorno izpolnili svojo državljsko dolžnost. V seznamu pa niso bili zajeti kmetovalci, ki svojih oddaj lani niso izpolnili ter so stopili v leto 1951 z velikimi zaostanki. Našli smo na primer dva kmeta, od katerih je vsak bil dolžan še vedno čez 500 kg krompirja; med nevpisanimi zaostankarji so bili tudi taki, ki še niso oddali večjih količin belih in črnih žit.

Mislím, da taki evidentičarji kakor je tov. Rajer, ki so zadoščeni z zelo važnim delom na krajevnem ljudskem odboru, najbolj za-

virajo izpolnitev odkupnih planov. Kaj pomaga uslužbencu odkupnega podjetja, če se peha tudi po 12 in 16 ur na dan po vaseh in obiskuje kmete, če pa je njegovo osnovno orožje — podatki o zaostankarjih — topo! Vso krivdo pri tem nosi malomarni evidentičar!

Ni se treba torej čuditi, da ima KLO Smolenja vas pri obveznih oddajah še vedno zaostanek čez 1000 kg masti in večje količine drugih pridelkov iz leta 1950! Kaj naj rečemo o evidentičarju, ki bodisi iz malomarnosti ali pa načrtno krade kruh delavcem, ki so odvisni samo od zagotovljene prehrane? Ali ne bi bilo prav, da ga ljudska oblast kaznuje za tako skrajno malomarno izvrševanje službe? Evidenca na krajevnih ljudskih odborih seveda tudi še na marsikaterem drugem KLO ni v redu, vendar sem tokrat opisal le primer Rajerja iz Smolenje vasi.

Kjer ni pregleda o izpolnjenih in neizpolnjenih oddajah, se široko odpirajo vrata špekulaciji! Zato upravičeno zahtevamo od naših evidentičarjev, da pošteno in takoj uredijo gospodarske liste; to pa je tudi zahteva vseh poštenih kmetov.

Peter Herczog

Nadaljevanje s 1. strani

vpisano. Upravniki, ki so se pogosto menjavali, so se le malo brigali za red in poslovanje. Zaradi nevrnjenih posode je moralo podjetje n. pr. samo tovarni Union plačati lani 121.000 dinarjev kazni! Precej je tudi grobih napak v naših mesnicah; na žalost je med mesarji precej surovežev. Strankam delijo meso, kakor se jim zljubi; marsikje velja pravilo, da se meso reže in tehta po tem, koliko imaš poznanstva z mesarjem. O tem volivci niso molčali na zboru. Upamo, da bo v kratkem stanje drugačno.

Največ nereda pa je v črnomeljski menzi, ki je edina menza delavcev in uslužbencev v mestu. Tu se hrani čez 250 abonentov, ki nimajo doma nobenih možnosti, da bi se prehranjevali. Odnos kuharic in strežnega

osebja do ljudi, ki se v menzi hranijo, je tak, kakor da so uslužbenci, profesorji, delavci in drugi v menzi zaradi kuharic in ne one zaradi gostov. O vljudnosti nameščenske menze le malo vedo. Če prosí abonent za kakšno malenkost, ga nahrulijo, da mora umolkneti. O izdajanju hrane ni nobenega pravega pregleda. Kuharice hodijo v shrambo, kakor se jim zdi in jemljejo iz nje, kar same hočejo. Pri takšnem »vzornem« poslovanju je prišlo tako daleč, da je imela menza lani čez 300.000 dinarjev izgube! Pri vsem tem pa je bila hrana izredno slaba in — nezadostna, tako da je marsikdo šel od mize lačen. Zal, da odgovorni ljudje v Črnomlju tega niso sami že prej opazili in uredili. Čakati je bilo menda treba prav do zadnjega zbora volivcev.

Razvoj mesta — skrb vseh volivcev!

Po poročilih odbornikov se je razvilo živahno razpravljanje. Volivci so predlagali precej dobrih ukrepov, da se napake odpravijo. Zahtevali so od odbora, da krivce pokliče na odgovornost. Sklenili so, da se po vseh volivnih enotah talkoj skličejo zbori volivcev posameznih enot in da naj se na teh zborih podrobno razpravlja o vprašanjih, ki zadevajo prebivalstvo posameznih enot. Čez dva tedna zatem pa naj se ponovno skliče zbor volivcev celega mesta, na katerem bodo navzoči vsi upravniki in uslužbenci mestnih podjetij, pravtako pa tudi vsi tisti odborniki, ki so se doslej izmikali svojim dolžnostim.

Zastopnik črnomeljske garnizije JA je med razpravljanjem volivcev obljubil, da bodo pripadniki vojske tudi v bodoče z vsemi silami pomagali mestu, želel pa je, da bi meščani pokazali sami več volje kot doslej za reševanje komunalnih vprašanj.

Med razpravo se je oglasil tudi sekretar okrajnega komiteja KPS tov. Janez Zunič in poudaril, da morajo mestnemu ljudskemu odboru bolj kot doslej pomagati tudi mestne množične organizacije; Fronta, Zveza borcev, AFZ in druge. Brez političnega dela in pre-

pričevanja volivcev ne bo šlo. Opozoril je na nujnost najširšega sodelovanja množic pri upravljanju države, kar naši zakoni vedno bolj omogočajo in — od nas tudi zahtevajo. Le na tak način — s tesnim sodelovanjem izvoljenih predstavnikov oblasti in volivcev — se bo utrjevala ljudska oblast in gradil socializem.

Zbor volivcev, ki je tokrat trajal od sedme ure zvečer pa kar tja do polnoči, še ni bil takšen, kakršnega si moramo želeli. Pokazal pa nam je — da brez sodelovanja vseh ne bo šlo. Črnomelj se bo razvijal in napredoval tako, kakor bomo to sami želeli — in kakor bomo delali. V naših rokah je usoda mesta in njegovega gospodarskega in kulturnega napredka. Zbor volivcev nam je to potrdil.

Martin Klinar.

OD TU IN TAM

Rekordna proizvodnja jekla v Združenih državah Amerike. Ameriški inštitut za železo in jeklo objavlja, da so lani Združene države Amerike dosegle doslej največjo proizvodnjo jekla, namreč 96,7 milijonov ton nasproti 78 milijonom ton v prejšnjem letu.

„Vzgajale bomo otroke in se borile za mir“

Pred tednom dni je bil zbor okrajnega odbora AFZ novomeškega okraja. Članice in delegatke so se zbrale k obračunu za leto 1950.

Lani smo večkrat pisali o delu organizacije naših žena; poudarili smo znova, da je bila med vsemi frontnimi organizacijami prav ženska organizacija v marsikateri vasi najdelavnejša, da se je marsikateri krajevni ljudski odbor in odbor OF lahko najbolj zanesel prav na naše matere, žene in dekleta. Njihovo vlogo izza let narodnoosvobodilne vojne je zamenjala topla skrb za napredek in utrjevanje države v letih graditve novega življenja — v življenjski borbi za socialistične temelje mlade Titove Jugoslavije.

Zato lahko trdimo, da je organizacija AFZ tudi v letu 1950 v novomeškem okraju bila na svojem mestu. Obračun ob novem letu našim ženam ni bil težak.

Kdo ne bi bil vesel lepih poročil o delu vaških in krajevnih organizacij AFZ, ki smo jih na zboru slišali? Tovarišica iz Dvora je povedala:

»Lani smo se vsak mesec sestale in se pogovorile o našem delu. Odbor je bil delaven. Obdelale smo 35 arov njiv, ki bi sicer ostale v pušči. Tako pa smo pridelale 230 kg sončnic, ter jih oddale in dobile 23 kg olja. Posadile smo na 30 arih krompir za ga pridelale čez 2000 kg. Za najrazličnejša prostovoljna dela smo opravile več sto delovnih ur. Na sestankih smo imele več vzgojnih in političnih predavanj, da smo spoznale pomen našega dela in borbe za mir...«

In spet: »Pridobile smo 3 nove članice. Vse naše članice so za polovico dvignile članarino pri Fronti, več žena si je naročilo »Našo ženo«, za »Dolenjski list« pa smo pridobile 30 naročnic.«

Zena iz Gaberja je kratko povedala: »Lani smo precej delale. Kdo bi gledal na vsako uro, saj nas čaka še toliko dela! V januarju bomo popravile pot do bližnjega studenca. Enkrat na mesec se zberemo in pomenimo o novih nalogah.«

Zene v Mirni peči so za Novo leto obdarovale 150 šolskih in predšolskih otrok. Imajo gospodinjski tečaj, ki ga obiskuje 20 deklet.

V Žužemberku so pomagale žene ekonomiji kmetijske zadruge ob košnji. V tednu cest so pomagale pri urejanju nove ceste in odstranjevanju ruševin; tudi težkega dela se niso zdale.

Marsikaj so povedale žene iz raznih vasi. Zamolčale pa niso tudi slabosti, ki so se pokazale v nekaterih organizacijah. Letos bo boljše, so ugotavljale in sklepale.

Članica okrajnega odbora jih je nato seznanila sklepi III. kongresa AFZ, ki je bil lani v Zagrebu. Ženska organizacija bo od slej bolj sproščena kakor je bila prej; kot samostojna veja Osvobodilne fronte po tej še v večjo pomoč. Glavna naloga žena je in bo ostala skrb za vzgojo otrok, ki naj rastejo v zdrave, pogumne, delavne in krepke državljanke. Poleg tega bodo letos žene vključile v svojo organizacijo vse žene, ki stoje še izven vrst AFZ. K delu bo treba znova pritegniti tudi tiste žene, ki so se v zadnjih letih iz različnih vzrokov odtevale delu v svoji organizaciji. Na pomoč ljudski oblasti seveda tudi ne bodo pozabile, prav posebej pa se bodo z vsemi močmi borile za mir.

Zboru žena je govorila tudi članica Glavnega odbora AFZ iz Ljubljane tov. Silva

Kmetova, ki je v krajšem govoru nakazala smernice, ki naj vodijo našo organizacijo. Na zboru so bili tudi sekretar okrajnega komiteja KPS, sekretar okrajnega odbora OF in drugi gostje.

Ko so žene izvolile novo sekretarko okrajnega odbora AFZ tovarišico Maro Bašovo, so sprejele več sklepov, ki bodo v pomoč osnovnim organizacijam na vaseh. Najpomembnejši teh sklepov je prav gotovo ta, da bodo žene skupno z organizacijami Osvobodilne fronte skrbele za razširjenje zadrugištvá v okraju. Katera organizacija bo prva poročala o novi zadrugiški ekonomiji ali novi kmečki obdelovalni zadrugi? O. K.

ŽE VESTE?

Ce še ne veste, je prav, da zveste! Sola v Gribljah v Beli Krajini še sedaj ni oskrbljena z drvmi; upravitelj šole je moral zagroziti odgovornim mozem v KLO Griblje, da bo zapri šolo in prekinil pouk, če Gribelci ne bodo navozili proti plačilu potrebne količine drv za ogrevanje učilnice iz 2 km oddaljenih gozdov v Lápniku!

Tovarna učil v Črnomlju je obljubila že pred enim letom, da bo izdelala vsaj eno potujoče lutkovno gledališče za pionirje v Beli Krajini, ki še danes zman sanjajo, kdaj jih bo obiskalo obljubljenno lutkovno gledališče. Ali bo kaj iz obljube?

Ne čudite se, da je delo na okrajni opekarini v Gradacu zaspalo... Bajne ni zadosti delovne sile, predsedniki in tajniki KLO v Gradacu, Podzemlju in Gribljah pa se komaj otepaajo ljudi, ki bi hoteli imeti živilske karte — za nedelavnost...

V Novem mestu je precej ur; nekatere grede, kakor se jim zljubi, nekatere pa so zelo točne. Poleg žepnih, stenskih in sončnih ur poznamo v mestu tudi — uradne ure. V skoraj vseh pisarnah so te ure precej točne — sprožijo se ob sedmih jutraj. Če pa stojš ob tem času na Glavnem trgu ali na kakšnem drugem razglednem oglu, se lahko seznaniš s procesijami zamudnikov, ki hitijo v urade 5, 6, 8, 10 minut itd. čez sedmo. Kaj, da ni res? Ogledite si jih sami!

O pionirskih malokdaj pišemo — pa ni prav. Ze veste, da je pionirska organizacija v Podzemlju nabrala v preteklem letu več ko 2000 kg suhih zdravilnih želez in da ni za svoje požrtvovalno delo prejela nobenega priznanja?

Pa še ena iz Podzemlja: do danes v tem kraju še nimajo ljudske inšpekcije, ker se člani OF branijo te funkcije, četudi vedo, da bi ljudska inšpekcija koristila vsemu prebivalstvu in zajela nerganje, ki je včasih že kar zlobno in neprirnerno.

Nekateri novomeški telefonski naročniki skrbijo za »sodobno« zabavo tovarišicam, ki opravljajo naporno službo v centrali. Ko dvignejo slušalko in se jim pošta v isti sekundi včasih ne oglasi, začnejo v telefon žvižgati, pihati, puhati, sikati, renčati in se pridušati, da je strah in groza; nekateri najvnetejši pri tem celo zelo bojevito razbijajo po škatli aparata in tresejo uboga gumba, kakor da bi bila kriva njihove čudne »živčnosti«. Nestrpnem pripravljamo, da si samo za 5 minut ogledajo delo v centrali; če jim ne bo pomagalo to, jim bo pripravila zdravilo poštna uprava.

Ze veste, kdo je v Novem mestu »najbolj zaposlen«? Ne uganete? Ali ni morda tisti, ki med delovnim časom igra ping-pong v nekem lepem lokalu? V prostem času pa je spet »tako zaposlen«, da res ne utegne misliti na šport in podobne zadevsčine.

Treba je s prstom pokazati

Na članek pod gornjim naslovom, ki ga je poslal dopisnik — in ki je bil objavljen v lanskem 43. številku »Dolenjskega lista«, je uredništvo prejelo naslednja odgovora. Priobčano ju in se strinjamo z mnenjem dopisnika M. D., da prazno kritikarstvo in brezizgledno črno jadjikovanje ne vodita nikamor, najmanj pa k reševanju važnih vprašanj komunalnega gospodarstva.

Tovariš M. D. piše: Ze lani smo nekajkrat brali v »Dolenjskem listu« razne kritike na račun slabega gospodarjenja pri Mestnem ljudskem odboru. Priolovčno novomeško blato in prah nekaterim dopisnikom lista kar ne gresta od ust in izpred oči; zdi se mi, da ti dopisniki tudi ne vidijo rastoče kupe tolčenca, kock, peska in drugega gradiva, ki se v zadnjih mesecih dovažva v mesto in odlaga vzdolž Ljubljanske ceste. Prepričan sem, da odborniki MLO niso doslej spali, temveč da so se precej vztrajno borili z raznimi težavami. O teh smo pa na straneh »Dolenjskega lista« le malo zasledili in bi bilo prav, da bi MLO že sam odgovoril na razna negotovanja in dvoumno pisane kritike, kakršna je tudi zadnja, ki jo je poslal novomeški sodelavec lista pod imenom —. Čemu ne morem smatrati njegove »kritike« kot dobre, vzgojne in dobronamerne? Zato, ker vidi vse samo črno! V njegovem zadnjem članku je več stvari, ki marsikateremu novomeščanu ne morejo biti všeč. Res je, da oi moralo biti v mestu že marsikaj drugače; o tem smo govorili na zborih volivcev, na frontnih sestankih in tudi pisalo se je o tem. Dopisnik — bi morda naredil mestnemu gospodarstvu večjo uslugo, če bi poleg kritike povsod pokazal tudi rešitve, kakor si jo on zamišlja! Zaradi »krasnega pogleda na starodavno« 600 let staro gotško kapiteljsko cerkev« mu ni prav nič škoda vrste hiš, ki so bile podrtje pri bombardiranju. Ne žrtve, ne stavbe — glavno mu je vprašanje lepega pogleda na Kapitelj! Če se novomeščani s tem

strinjajo, ne vem, vendar pa zelo dvomim.

Ne strinjam se z njegovim dvoumnim otkanjem na prostovoljno delo in žarnice, kakor tudi ne z njegovim pozivanjem strokovnjakov, ki »naj rešijo mesto« oziroma to, kar se je pokvarilo v zadnjih letih na lepoti in zunanji ureditvi. Res je, da bi se morala vloga mestnega ljudskega odbora v preteklih letih bolj živo občutiti pri reševanju važnih komunalnih vprašanj, zdi se mi pa, da je sedanjí MLO na prav ipoti. Res pa je še, da imamo doma dovolj ljudi, ki so sposobni urejevati vsa vprašanja, ki bolijo dopisnika —.

Poudarjam, da ima dopisnik — prav v marsikateri točki; več bi se dalo doslej narediti s prostovoljnimi delom, kakor se je naredilo, promet v mestu ni tak, kakor bi moral biti, marsikje ležijo smeti in odpadki. Zdi se mi, da bi bilo treba vprašati v podjetju »Park«, kako gledajo na vprašanje čistoče v mestu; lastnike hiš, ki že leta in leta ne pospravijo iz svoje okolice najrazličnejše nesnage, pa naj bi se z učinkovitimi ukrepi prisililo, da bodo skrbeli za red in snago. Samo s praznim kritiziranjem in črnogledimi članki pa vsa ta vprašanja ne bodo nikoli rešena. Ni dovolj samo pisati, treba je tudi dejanj!

Tovariš S. Sl. pa je napisal tole: Pisec — pravi: »Edini park na prostoru starega pokopališča je uničen.« — Pisec zahteva strokovnjaka, ki bi naredil načrt za obnovitev »parka«. Da je ta »park« deloma že zaidan, da je med najprometnejšimi cestami, ves zavrt v prah, to ga prav nič ne moti. Da na tem mestu ne more biti niti približna drobna podoba parka, vidi in lahko ugotovi takoj vsak nestrokovnjak. Park, ki bi bil res park, bi se dalo urediti na Loki, na »Sancah«, na Grmu, v Ragovem logu itd., nikakor pa ne na starem pokopališču. »Se baraka« in »lepota zadeva« piše pisec dalje. Da barake, čeprav nove in lično izdelane, niso v okras mesta, je res. Toda pisec, kakor izgleda, barake sploh odklanja. Da ba-

rake niso niti trajne niti idealna rešitve stanovanjske krize, ki je v Novem mestu še pe-sebej občutna zaradi gradbenega zastoja ozir. mrtvila, je tudi res. Ali bi pisec morda raje videl, da bi si pomagali prizadeti s sodi, kakor Diogen? Če hiš ni, barak ne, kaj potem? »Bombardiranje (Novega mesta) je tam podrló vrsto starih majavih hiš, ki jih ni prav nič škoda. S tem se je odprl krasen pogled na starodavno, 600 let staro gotško kapiteljsko cerkev. — Treba bi bilo podreti še par starih, trhih hiš pod cerkvijo...«

Tako pisec! Kaj bombardiranje, kaj porušene hiše, kaj vse žrtve in škoda in vsa stanovanjska stiska, pisce je glavno: pogled na kapiteljsko cerkev in razgled sploh, to je glavna potreba Novega mesta in meščanov. Kakšna sreča, da je bilo Novo mesto med vojno bombardirano, kaj? In če se v mestu ne zida, naj se vsaj podira! Hiše, ki so »s prstom pokazane«, naj se poderejo do tal, da bo lepši razgled! Pika.

Mladina iz kočevskega okraja se oglašá

Kočevje, 22. januarja.

V zadnjem času smo se razživelí tudi v kočevskem okraju, odkoder pride v časopise le malo vestí. Nismo tako zaspáni, kakor bi se to dalo soditi po molku. Na straneh »Dolenjskega lista« boste v bodoče sami presojali, kako in kaj delamo.

Okoli Novega mesta so mladinci in mladinke vaških in šolskih aktivov prirejali različne igre, kratkočasnice, deklamacije in pevске nastope. V Loškem potoku so mladinci igrali »Sneguljčice«, v Sodražici »Veroniko Deseniško«, v Stari cerkvi »Raztrganec«, ki so zelo dobro uspeli. Posebno pa se je razgibala vas Fara.

Večkrat se je slišalo, da v Fari nobeno delo ne gre izpod rok. Precej grenkih je padlo na račun mladine, češ da nič ne dela. Za novoletno jelko pa so mladinci priredili igrice »Mati«. Vztrajni so bili in odločni, zato so

imeli tudi uspeh. Izkušenj niso imeli, pač pa veliko dobre volje! Dolgo že ni bila dvorana v Fari tako nabita, kakor ob mladinski predstavi. Ljudje so prišli iz najbolj oddaljenih vasi in navdušeno ploskali ob lepih prizorih. No, led je bil prebit — spoznali smo, da tudi pri nas ne manjka zanimanja za kulturno-prosvetno delo in za razvedrilo. Skupina mladincev se je zato odločila, da bo h koristnemu in plemenitemu delu povabila še več mladih ljudi in nadaljevala z igralskim delom. Pripraviti se hočejo na nove igre, te pa bodo ponovili v raznih drugih krajih.

Veliko lahko zveš od starejših ljudi v našem okraju izza let narodnoosvobodilne borbe. Nemalo težav so prestali stari in mladi, s težavami se je treba boriti tudi danes. Vendar pa, vse gre naprej. »Saj vidimo vas mlade, da hočete vedno kaj novega, pa imate kar prav!« nam pravijo ljudje in začenjajo posnemati delavnost mladine. Ne morejo prehlitati igrice in so hvaležni za razvedrilo. Ob naši vniemi se je razgibala tudi organizacija Osvobodilne fronte, krajevna Zveza borcev, predvsem pa se zanimajo za naše delo žene, ki bodo pripravile lepo igro za 8. marec.

Zima je — čas za izobraževalno delo. Marsikaj bomo lahko v prihodnjih mesecih še dosegli — o tem pa drugič.

D. D.

Odkrijte spominske plošče v Novem mestu

Mestni odbor Zveze borcev bo v nedeljo 28. januarja 1951 odkril na stavbi hotela »Metropol« v Novem mestu spominsko ploščo. V prvih letih okupacije so zvesti aktivisti Osvobodilne fronte v tej hiši razmnoževali propagandno gradivo. Pisana in tiskana beseda sta bili ves čas vojne naše močno orožje proti fašističnim zločincem. Novomeščani, udeležite se zato v nedeljo dopoldne v čimvečjem številu spominski pred »Metropolom«. Z navzočnostjo pri odkritju spominske plošče bomo počastili spomin vseh tistih, ki so v pretekli vojni darovali za našo osvoboditev svoje najdražje.

Kako smo se vozili v Ljubljano, predno je stekla dolenska železnica

Dolenjska železnica je pričela voziti 1. junija 1894; do tedaj smo se posluževali konjske vprege s pošto, ki je dvakrat dnevno vozila v Ljubljano in obratno. V Novem mestu se je nahajala pošta v hiši graščaka Jelovška pl. Fichtenaua na Glavnem trgu, ki je imel pošto v zakupu in upravljal tudi vožnje v Ljubljano, oziroma do Trebnjega; od tu do Višnje gore je skrbel za pošto gospa pl. Gressl, graščakinja v Trebnjem, do Grosuplja pa pl. Ferdinandsberg.

Za prvo vožnjo je služila velika pet-sedežna kočija, ki je po potrebi sprejela tudi sedem do osem potnikov. Uniformirani postiljon je nosil seveda tudi rog in z njim na vsaki postaji zatrobil znamenje, da je pošta dospela. Vprežena sta bila po dva konja, ki sta se do Ljubljane trikrat menjavala in sicer v Trebnjem, Višnji gori in v Grosuplju. Prva pošta je odpeljala iz mesta zjutraj okoli pete ure in dospela v Ljubljano ob dveh popoldne na dvorišče tedaj Maličevega hotela v Selenburgovi ulici (sedaj NA-MA). Na posameznih postajah je bilo le par minut postanka, le v Višnji gori so imeli potniki toliko časa, da so se v bližnji gostilni krčmarice Kralj lahko malo okrepčali, česar so bili po večurni utrudljivi vožnji zelo potrebni. Cesta od Novega mesta do Ljubljane vodi po hudih klancih, ki napravijo vožnjo počasno in naporno. Že takoj iz mesta je vodila cesta po hudem klancu na vrh kapiteljskega hriba; to cesto so preložili šele leta 1891 in jo speljali ravno pod hribom nad Krko proti železniški postaji in s tem zelo olajšali vožnjo. Voznina do Ljubljane je znašala 3,60 gld.

Pripominjam, da so zadel pri prelaganju ceste za starim pokopališčem na rimske grobove. Potniki so imeli dovolj priliko, da so si ob počasni vožnji ogledali mi-kavno dolensko pokrajino.

Šentjernejski petelin nam poje ...

V tiskarni so v zadnji številki lista pozabili napisati »Nadaljevanje sledi«. Bom pa kljub temu nadaljeval, saj vem, da vam je petje našega petelina prijetno.

V Št. Jerneju imamo to zimo tudi gospodinski tečaj. Pet in štirideset deklet iz Cistega brega, Zameškega, Javorovice, Tolstega vrha, Vrhopolja in od druge ga obiskuje. Zdrava kmečka dekleta — cvetovi naše doline! Vstrij z računstvom, slovensčino in seveda tudi z zgodovino in kmetijstvom se dekleta poglobljajo v skrivnost kuharske umetnosti. Vse, kar je potrebno za kuho in pecivo, so prinesla dekleta s seboj.

Vodja tečaja jim je že v samem začetku tečaja pametno povedal: »Dekleta! S skromnimi sredstvi pripraviti bogato mizo je velika umetnost. Te se bomo naučili na tečaju, ko pa bomo dosegli ono, za čemer hrepeni vse naše ljudstvo, vam, tečajnice, ne bo tečaja: kronanje kralja Indije — Koromandije bi lahko organizirale!«

Tečajnice so pridne, snažne in disciplinirane. Na razpolago imajo kuhinjo in tudi miza, za katero se uče, kako je treba postreči človeka, jim je vedno na razpolago. Tovarišica Slokanova je znana že vsepovsod po Sloveniji: njene bogate izkušnje bodo rodile bogate sadove tudi v Št. Jerneju. Dekleta, s katerimi je Slokanova kar se da zadovoljna, so vesela ob objavi, da bodo imele priliko, da se nauče vkuhanja sadja že to poletje.

Da je novoletna jelka v Št. Jerneju tako lepo uspeša, je zasluga tudi tečajnic gospodinskega tečaja. Pozno v noči so spekle nič koliko sladkega peciva, se s požrtvovalnim delom pridružit šentjernejskemu učiteljstvu, ki je dalo za ta lepi mladinski praznik vse od sebe, da bi čim lepše uspel. Z okrajno se pripelje bomboni in keksi, KLO Št. Jernej je pa dal kar 5000 din. V darovanih vrečkah ni

Druga, t. j. popoldanska poštna zveza je bila čez zloglasni »Bogenšperk« na Litijo in od tam z vlakom v Ljubljano. Voz te pošte je bil pa manj udoben od prvega in je predstavljal navaden voz s štirimi sedeži, pokrit s celo vozilo pokrivačo streho iz debelega, zeleno pobarvanega platna čez Trebnje do Radohove vasi, od tam pa po deželni cesti mimo gradu Sela čez Bogenšperk na železniško postajo Litija, kamor je prispela ob eni uri po polnoči in potnike odložila v čakalnici železniške postaje, kjer so v temi pričakovali jutranjega poštnege dunajskega vlaka, ki je došel ob 4. uri v Ljubljano.

Pozimi ob snežnih zametih ali ob hudih nevihtah so morali potniki izstopiti in podpirati kareto, da se ni prevrnila, kar gotovo ni bilo šteti k prijetnostim in zabavam potovanja.

Cesto čez Bogenšperk so preložili leta 1888 s stroški 23.000 gld.

Ljudstvo je reklo tej pošti »Mala pošta«.

Leta 1892 je novomeška občina kupila bivše vojaško oskrbovalno skladišče in bolnico za 15.000 goldinarjev v poštne namene; delo sta prevzela J. Košiček in V. Umek iz Novega mesta. 1. VIII. 1893 so odprli pošto in brzojav v novem posloppju, podzavljen je bil pa poštni in brzojavni urad 1. novembra 1893 z vodjem Teodorjem Vidicem.

Pripominjam, da sta blago iz Ljubljane pred železnico prevažala prevoznika Adamle in Koračin, ki sta imela močne vozove, tako imenovane parizarje in več krepkih konj.

Spominjam se nekaterih takratnih poštnege uradnikov v Novem mestu: Bele, Avsenik, Jeglič, Rozman, Kindl.

Vet. Otmar Skale

česar manjkalo; tudi rožički in fige so bile v njih.

V nedeljo dopoldne so otroci gledali film »Na svoji zemlji«. Na novoletni dan popoldne pa je bila glavna prireditev, o kateri sem že pisal.

Omeniti moram sodelovanje našega KLO s šolo. Predsednik KLO, Kušljan Stanko, tajnik Koretič Tone in administratorica Anica Cehova z ostalimi odborniki nam pomagajo v vseh stvareh, saj je šolski proračun 100% izpolnjen. KLO Št. Jernej se zaveda, da je šola osnovna celica javnega življenja.

Mlečna kuhinja, ki jo imamo v Št. Jerneju, ima vzorno upravniko učiteljico Skerle Antonijo. Jeseni se bo ta kuhinja razširila v šolsko kuhinjo. Takrat bomo imeli tudi internat za oddaljene dijake.

Naš klub za konjski šport, čigar cilj je dvig konjereje, je na svojem obnem zboru izvolil za predsednika tov. Dodota Majzlja.

Poslovil se bom, dragi bračci. Se se bom oglasil. Rad bi pa tudi slišal, kako je pri vas. Kar kmalu boste slišali o naših zborih volivcev, o delu ljudske inspekcije, o pomoči članov OF kmetijsko obdelovalnim zadrugam, o trgovinskih in drugih vestih. Pero špičim in prepričani se boste, da nisem figa mož!

Vaš šentjernejski petelin Martin Marinč

Vse naročnike opozarjamo na objavo na 4. strani

O prosvetni dvorani, skladišču in kulturnem spanju ...

Podzemelj je prijazna vas v Beli Krajini. V vasi je nižja gimnazija in osnovna šola, Solski okoliš osnovne šole zajema 15 vasi, okoliš gimnazije pa še pet vasi povrh, Kdor koli pozna kulturne tradicije Podzemlja in njegovega obširnega okoliša, se po pravici čudi, zakaj danes v Podzemlju ni tako, kakor je bilo pred leti, ko je imel Podzemelj kar dve igralski družini, da o drugem kulturno prosvetnem delovanju, ki je bilo v preteklosti navdse živahno, sploh ne pišem. Tako se je pred kratkim začudil tudi dopisnik »Slovenskega poročevalca«, ki je za svoj list napisal članek, v katerem je pribil resnico, da v Podzemlju ni nobenega kulturno prosvetnega dela, čeprav je v vasi kar 7 učiteljev; da je prosvetno dvorano KLO že pred dvema letoma začel uporabljati za skladišče in da je oder v dvorani ves razdejan, dvorana pa umazana. Če popravim to poročilo, da dvorane ni uporabljal KLO, ampak podzemeljska KZ, sem povedal vse v zagovor Podzemlja, kajti vse ostale ugotovitve so resnične.

Toda govoriti o grehu ni dovolj! Poiskati je treba grešnika! Podzemeljska prosvetna dvorana je res služila za skladišče. Nikogar pa ni bilo, ki bi pomagal poslovodji KZ z nasvetom, kam naj vskladišči krompir, žito in še vrsto živil, ki so morala biti shranjena na suhem in pod ključem. Na pomoč je priskočila šola, ki je oddala KZ šolsko klet. Dvorano sta požrtvovalna mladina Molek Franc in Macele Janez prebrala, dekleta so jo poribala, dijaki nižje gimnazije pa okrasili, da je postal prostor prikupen. Dijaki so takoj v dvorani uprizorili mladinsko igro.

Ljudska univerza si je tudi v Št. Jerneju utrla pot

Iz Št. Jerneja smo se začeli šele zadnje čase oglašati. Morda bi kdo mislil, da spimo. Ni tako! Skromni smo preveč in nočemo vsak dogodek obešati na veliki zvon. Spoznali pa smo, da nam taka skromnost ne koristi mnogo in se zato odločili, da bo odslej naprej imel »Dolenjski list« vedno več poročil iz našega kraja. Kaj delamo?

Gradimo, proslavljamo pomembne praznike in prirejamo igre, tečaje kot drugod. Tudi z Ljudsko univerzo smo začeli v tej zimi.

Prvo predavanje »O negi sadnega drevja in njega škodljivcih« je imel ravnatelj šole tov. Marinč. Obisk ni bil zadovoljiv. Ob drugem predavanju, ki ga je imel tov. Novak iz Maribora »O konjih in pasmah konj« so Št. Jernejani spoznali, da ni Ljudska univerza muha enodnevnica. Odziv je bil boljši.

12. januarja je priredila Ljudska univerza tretje predavanje »O Koreji«, ki je od vseh treh najbolj uspešno. Dvorana je bila nabito polna. Mlado in staro je prišlo. Predavatelj tov. profesor Dobovšek iz Novega mesta je z jasno besedo orisal politični položaj na vzhodu, vzroke te vojne ter ves razvoj dogodkov, ki so privedli Korejo v vojne grozote. S predavanjem je razčistil meglene pojme, ki so jih imeli naši ljudje o vojni na Koreji ter podčrtal pravilno pot našega političnega vodstva. Tovariš Dobovšek je dopolnil zanimivo predavanje s skioptičnimi slikami. Za preprostega človeka kakor za izobraženca je bilo to predavanje pravo spoznanje in užitek. Od srca želimo, da nas taki predavatelji še večkrat obiščejo. S. A.

Dvorana je bila polna do poslednjega kotička. Dokaz, da si Podzemeljani žele kulturnih prireditev.

Šem učiteljev, ki se je razveselilo ureditve dvorane, pa želi, da bi se mladinski aktivni lotili zdaj kulturnega dela z veseljem in da bi prosvetna dvorana služila svojemu namenu. Ako kljub prošnjam učiteljstva ni mogoče privabiti mladino v izobraževalni tečaj, ako je propadel poizkus ustanoviti Ljudsko univerzo in ako je dvorana kljub ureditvi še vedno ob večerih prazna in zaklenjena, namesto da bi v njej odmeval smeh mladine ob skušnjah za igre, za bližajoče se proslave Prešernovega dne, 8. marca, 1. maja itd., potem temu kulturnemu spanju prav zares ni krivo sedem učiteljev, ki si želi kulturno prosvetnega napredka tudi za Podzemelj.

Zgani se, mladina Podzemlja in okoliških vasi! Povabi na svoje sestanke v urejeno dvorano tudi učiteljstvo in stori vse, da boš s pomočjo učiteljstva pregnal kulturno spanje iz Podzemlja. V času NOB in tri leta po osvoboditvi si dokazala, da si sposobna nuditi Podzemlju in okoliškim vasem marsikateri kulturni užitek. -c-

PRED POTOVANJEM

KUPI VOZOVNICO v POSLOVALNICI

PUTNIKA

V NOVM MESTU :: S TEM SE IZOGNES NEPOTREBNEMU GODRNANJU IN GNECI PRED POSTAJNC BLAGAJNO TER OBENEM PRAVIS PRIJETNEJSE IN UDOBNEJSE POTOVANJE

Dobro spričevalo — ponos naših pionirjev

Globodol, v januarju

Polletne počitnice so tukaj. Veselih obrazov in s smehljajem na ustnicah se te dni naši pionirji vračajo iz šole. Ni teško uganiti zakaj so tako dobre volje, saj so vendar sprejeli spričevala — med njimi je tudi nekaj odličnjakov. Kdor jih je poslušal ko so šli iz šole, se je nehote spomnil srečnih let, ko je tudi sam tako ponosno stopal iz šole s spričevalom. Takile in podobni so bili njihovi razgovori:

»Sem mislil, da bom še slabši. Ob koncu šole moram biti boljši. Zdaj se bom bolj učil.«

Tako so med seboj govorili globodolski pionirji, tako so obljubili tudi tovarišici učiteljci. Z veseljem je sprejemala njihove obljube in jih tudi vzpodbujala k izpolnitvi obljube. Tisti, ki niso bili v prvem polletju odlični, so obljubili, da bodo do konca šolskega leta popravili svoje reče.

Čeprav imamo samo eno učiteljico, ki sama uči pet razredov, so vseeno naši pionirji med najboljšimi v okraju, saj so že imeli prehodno zastavico in upajo, da je niso imeli zadnjič. Prav dobro razumejo globodolski pionirji pregovor, ki pravi:

»Več znaš — več veljaš!«

—a

Naši v zamejstvu

Koroški pionirji pripovedujejo o resnici v Jugoslaviji ...

Ze četrtič so lansko leto obiskali koroški pionirji iz neosvobodene Koroške našo domovino in tokrat uživali lepoto Jadrana. Ljudska oblast jim je skupno z Glavnim odborom RKS pripravila in oskrbela res prijetno bivanje v krasni šolski stavbi sedemletke na Pečinah na Sušaku, kjer so imeli otroci vedno pred seboj morje, ki so ga nad vse vzljubili. Pokazali smo jim naše novo življenje, ki jih je nad vse zanimalo ter so o tem tudi že sami govorili preko mikrofona Radia Ljubljane in Sušaka, kjer so celo trikrat nastopili s kulturnim programom. Teško je bilo slovo, vendar odhajali so kot pravi Titovi pionirji z obljubo, da bodo doma povedali resnico o Jugoslaviji, o kateri ponekod za mejami ne govore preveč lepo — po zaslugi informatorjev, ki so tudi pred odhodom teh otrok k nam strahili i starše i otroke, da jih bomo v Jugoslaviji zaprli, jim dali le vodo in kruh, da jih bomo celo poslali v Rusijo, da bo vojna itd. O vsem tem so otroci spoznali resnico takoj ob prihodu k nam in po svoje odgovorili že po Radiu, sedaj pa ves čas pripovedujejo svojcem, kako je pri nas, pa tudi pišejo nam o svojih vtisih in spominih. Naj zato govore sami otroci iz Koroške v svojih pismih, ki so jih poslali vzgojiteljem, vodilem in tudi našim pionirjem, s katerimi si že dopisujejo.

Pionir Andrej iz Roža je med drugim takole napisal: »Zelo nas veseli, da nas tako ljubite in spoštujete. Med tem ko so nas strahili, da naj ne hodimo čez mejo, da nas boste peljali v Rusijo, smo prišli v Ljubljano, kjer so nas tako lepo postregli. V koloniji smo spoznali, kako ste vi zadovoljni v novi socialistični Jugoslaviji. Posebno pa ste še srečni vi, pionirji in mladinci, ker imate tako lepe

organizacije. Pri nas vsega tega nimamo, saj še vedno trpimo ... O, da bi tudi za nas prišel dan priključitve k Jugoslaviji! Borili se bomo in tudi vas prosimo, borite se vedno, dokler ne pride naša rešitev! Saj smo tudi mi Slovenci in bomo ostali! Zakaj naj bi bili raztrgani in ločeni po taki meji? Včasih imamo tudi pri nas sestanke, ki jih obiskujejo tudi odrasli in se učimo slovensko čitati in pisati.«

Pionirka Marija iz Svatene je napisala: »Rad se spominjam dni, ki sem jih preživela pri vas na morju. Tam sem spoznala vašo pionirsko organizacijo, ki jo pri nas še nimamo. Bomo pa se sedaj potrudili tudi mi koroški otroci, da jo bomo ustanovili z geslom: Tudi pionirji iz neosvobodene Koroške smo Titovi pionirji.« Nato pa opisuje, kako so ustanovili slovenski pevski zbor, s katerim so že nastopili v Radiu na Dunaju in prosil za kakšne slovenske pesmi.

Lepo je tudi napisala pionirka Lenčka iz Bistrice pri Pliberku, ki tudi ne more pozabiti našega morja in pravi: »Ko bi mogla, bi drugo leto spet rada prišla k vam, toda moram pustiti še druge, da se naučijo vaše lepote. Jaz pa se bom pridno učila slovensčine in bom čez dve leti prišla v šolo v Ljubljano.«

Mladinka Milka iz Zelezne Kaplje, ki je bila tudi pri nas, pa takole piše: »Lepo je bilo pri vas! Vse lepše pa bi še bilo, če bi se mogli skupno veseliti nad lepoto naše Slovenske Koroške. Tako pa nas tlači jarem, ko nas hočejo pohoditi za vedno. Vsepovsod nas zasledujejo in napadajo. Borili se bomo toliko časa, dokler ne bomo na naši slovenski zemlji sami svoji gospodarji!«

Pionirka iz Goselne vasi pa je napisala prirsčno pismo novomeškimi pionirjem, v katerem pravi med drugim tudi tole: »Ne morem vam opisati veselja, ki ste mi ga napravili s tem pismom. Tako lepo se v naši šoli pač nimamo kot vi, nimamo ne stenčasa, ne orodja in ni tako živahno kot pri vas.« Tudi pionirka Nežica iz Biličve vasi, ki je bila pri nas, piše

MLADI PEVCI iz Slovenske Koroške na Sušaku v letu 1950

pionirki Polonci in pravi: »Mi hodimo vsak dan v šolo po eno uro in nas zelo zebe. Slovensčino imamo le dvakrat. Doma pa čitamo slovenske knjige in govorimo slovensko. Lepo je vaše Novo mesto, ki ga vidim na sliki. In kako rada bi te poznala in vašo Dolenjsko! — Tudi mladinec, ki je bil lani načelnik pionirskega odreda v Koroški koloniji Rupi iz Št. Janža iz Roža, se večkrat oglašja in obuja spomine na Jugoslavijo. Piše, da hoči

v puškarsko šolo v Borovljah in da po šoli doma pomaga pri gradnji 70 meterske skakalnice, ki bo največja na Koroškem in takole pove: »Z veseljem delamo na tej skakalnici, delamo prostovoljno, tako kot smo videli delati vašo mladino in sedaj čakamo, da jo bomo odprli 11. februarja. To bo za nas najlepši praznik, na katerega vas vabim. Lepo se pa zahvaljujem za vaš list »Mladino«, ki me zelo zanima, posebno pa še zadnja stran, kjer čitam o športu in rešujem uganke ... Po radiu sem čul, kako vaši mladinci pomagajo in kako so sodelovali pri volitvah in krasili in pisali parole. Vse to tudi nas veseli in tudi mi se bomo ravnali po njih. Vašim mladincem in pionirjem pa želimo, da bi ostali taki in da bi pomagali maršalu Titu.«

In še bi vam lahko povedal, kaj so napisali novomeški pionirji z gimnazije koroškimi pionirjem, s katerimi so že povezani in jih vabijo na Dolenjsko, oni pa na Koroško.

V koloniji so bili lani tudi prvi avstrijski otroci skupno s slovenskimi pionirji, bili so nad vse zadovoljni, kar so že povedali v Radiu, pa tudi doma pripovedujejo o naši resnici. Spoznali so bratstvo, ki smo ga in ga gojimo med narodi. Prav ti avstrijski pionirji so most bratstva v Avstriji. Danes sicer komunistična partija Avstrije izključuje iz svojih vrst starše onih otrok, ki so bili lani pri nas in na različne načine izvajajo pritisk na te otroke nemške narodnosti, češ da smo jim mi napisali izjave, ki so jih povedali v radiu in pisali domov. Vendar pa so starši in otroci postali danes še trdnejši prijatelji in ustvarjalci bratstva med Slovenci in Nemci v Avstriji, kar je danes še posebno važno za boljše sodelovanje med našima državama.

Ne pozabljajmo borbe naših ljudi za mejami, pomagajmo jim. Naj ne ostanejo želje in prošnje koroških pionirjev in mladincev brez našega odgovora. Uč

PIŠEJO NAM

ZBOLJSAJTE POSTREZBO V TRGOVINAH

Pred dnevi sem brala v časopisih besede ministra Karabegoviča, predsednika Sveta za blagovni promet, ki je dejal, da leži največji del odgovornosti za izpolnitev vseh naših v organiziranju blagovnega prometa na delavcih v trgovinski mreži. Poudaril je, da naj se vsestransko potrudijo, da bodo v vsakem pogledu izboljšali trgovino.

Vem za primer slabe postrežbe v poslovalnici okrajnega magazina v Novem mestu na Ljubljanski cesti (bivša trgovina Turk), ki ga je doživela pred kratkim neka gospodinja. Oddala je karte za moko; ko so ji uslužbenke izračunale, koliko moke ji pripada ter je nato nakupljeno blago odnesla domov, je ugotovila, da je dobila 4 kg moke premalo. Šla je vprašati v drugo trgovino, koliko moke ji pripada na njene karte, kjer so ji ljubezljivo pojasnili, da bi morala dobiti tudi manjkajoče 4 kg. Vrnila se je v prvo trgovino in prosila, da pregledajo račun in oddane odrezke, vendar pa je nalepila na neprijazne odgovore in užaljenost, češ, da so vendar v redu postregli. Ko je omenila, da so ji v drugi novomeški trgovini pravilno izračunali količino moke, so bile tovarišice še bolj užaljene. Češ, kaj hoče drugam spraševati. Končno pa so se le spogledale nad računom in odrezki ter ugotovile, da so moke premalo izdale.

Ali ne ustvarjajo s takim poslovanjem uslužbenci v trgovski mreži nezaupanja v lastno delo, Casa imajo pač dovolj, da bi lahko pravilno izračunavali, koliko blaga pripada strankam na nakaznice. Vsakdo se lahko zmoti, to vemo. Zaradi takih pomot pa se pojavljajo razne nepotrebne govornice, ki niso v čast našim trgovinam. K stvari pa naj izrečejo končno besedo tudi naši potrošniški sveti. Ljudje za vlogo in važnost teh svetov še vse premalo vedo in bo prav, da bi se s tem na sestankih bolje seznanili.

I. K., gospodinja.

SE O PLANINCIIH IZ MOKRONOGA

Precej pozno smo brali v »Dolenjskem listu« — bilo je pred tednom dni — o načrtih mokronoških ljubiteljev planin. Medtem smo 13. januarja 1951 pri nas novo planinsko društvo že ustanovili. V soboto so nas obiskali novomeški planinci ter nam zaigrali Salijevo Gorjansko bajko. Čez 200 se nas je stisnilo v našo premajhno dvoranico; bili smo zelo zadovoljni z igro in požrtvovalnimi tovariši iz Novega mesta, ki so nam na ta način pomagali tudi k finančnim temeljem

novega društva. V nedeljo dopoldne smo imeli ustanovni občni zbor. Bilo je povedano precej novega; izkušnje novomeških planincev nam bodo pomagale, da bo tudi naše društvo čimprej pomnožilo svoje vrste z ljubitelji planin iz Krmelja, St. Janža in drugih krajev. Začrtali smo si pot, dobre volje za delo pa nam ne manjka.

R. J.

OTROSKA ALI ZENSKA RESTAVRACIJA?

V novomeški otroški restavraciji, kamor tako množko zahajajo naši malčki na malice, lahko opaziš v zadnjem času vedno večji naval žena, ki prihajajo v lokal brez otrok in zahtevajo od prodajalke, da jim mora postreči s pecivom. Večina takih tovarišic se izgovarja na bolne otroke. Za res bolne otroke restavracija tudi izdaja pecivo in druge dobrote, vendar pa je treba za tak primer imeti potrdilo zdravnika, ki otroka zdravi. Ni prav, da se nekatere ženske ob takih nakupih prav oblastno vedejo, grozijo prodajalki in se poslužujejo celo nesposodnih besed! Posebno grda pa je slika tistih — sicer zelo redkih — tovarišic, ki že pri vratih lokala hitijo hrustati žemljice, kekse ali bonbone, čeprav so jih kupile za »bolne otroke«. — Priporočamo upravi, da izobesi v restavraciji primerno opozorilo, komu je namenjena otroška restavracija in kdaj lahko dobe matere pecivo in druge dobrine za otroke, če jih nimajo s seboj. Ako navzlic temu nekaterim tovarišicam to ne bo zaleglo, pa priporočamo, da jim izda pristojni odbor otroške živilske nakaznice.

Z. R.

LJUDSKA UNIVERZA V NOVEM MESTU namerava prirediti s 1. februarjem 1951 vrsto tečajev za: slovenski, nemški, ruski, angleški in francoski jezik. Tečaji bi trajali od 1. februarja do 1. maja 1951, začeli pa se bodo, ako se bo za vsak tečaj prijavilo najmanj 20 tečajnikov. Po želji obiskovalcev bodo tečaji začeti in nadaljevalni. Stroški za pouk v posameznih tečajih bodo znašali predvidoma od 40 do 60 din na mesec. — Prijave zbira Mestni odbor OF v Novem mestu v času od 16. do 28. januarja 1951. Vabimo člane sindikalnih podružnic, množičnih organizacij in vse ostale interesente, da se vpišejo v jezikovne tečaje preko svojih sindikalnih podružnic ali pa neposredno s prijavo na MO OF. V prijavi navedite: 1. Ime in priimek, 2. poklic, kraj zaposlitve in prebivališča, 3. kateri tečaj želite obiskovati, 4. ali bi obiskovali začetni ali nadaljevalni tečaj, 5. Vaš predlog, kolikokrat tedensko naj bi se tečaj vršil. — Odbor ljudske univerze v Novem mestu.

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO potrebuje evidenčarja in administrativno moč. Prošnje za sprejem z obširnimi življenjepisi pošljite gornjemu naslovu.

NAROČNIKOM „DOLENJSKEGA LISTA“!

Zadnji številki Dolenjskega lista smo priložili čekovne položnice. Naročnina za leto 1951 znaša 150 dinarjev. Prosimo Vas, da nam nakažete celoletno ali pa vsaj polletno naročnino do 15. februarja 1951. Naročnikom, ki lista do tega dneva ne bodo plačali, bomo list ustavili.

Prav tako poslednjič prosimo naročnike, ki doslej še niso poravnali lanske naročnine, da jo plačajo najkasneje do 15. februarja. Po 15. februarju bomo imena dolžnikov začeli objavljati v Dolenjskem listu.

Novi naročniki, napišite na hrbtno stran položnice: »nov naročnik« in ostala sporočila!

UPRAVA

FIZKULTURA IN SPORT

PO SKUPŠČINI AEROKLUBA V NOVEM MESTU

Sibka udeležba — 26 članov — in zanimanje povabljenih — saj je prišel samo zastopnik Zveze borcev, JA in telovadnega društva —, vse to je na letnem občnem zboru novomeškega Aerokluba potrdilo poročilo predsednika, da letalstvo v Novem mestu še ni prišlo iz dobe brezvebinskega životarjenja. To ne velja le za leto 1950 — o tem bi lahko govorili tudi za vsa pretekla leta nazaj. Skromni uspehi novomeškega Aerokluba se zato še zdaleč ne morejo primerjati z uspehi drugih slovenskih Aeroklubov.

Kje so vzroki za tako stanje? Samokritično poročilo o delu je v nedeljo odkrilo marsikateri vzrok. Uprava Aerokluba — organizacijsko precej neurejena, brez prave kadrovske politike — ni poskrbela, da bi načrtili o vzgoji novih letalcev in padalcev prišli od papirja — v življenje. V novomeški letalski organizaciji je komaj 52 mladincev — to je 8% od celokupnega števila mladih ljudi, ki bi prav gotovo imeli veliko veselja za delo v tej organizaciji ljudske tehnike, če bi jih znali s tem seznaniti! Odprto polje dela čaka tudi na vaseh, kjer ni bilo storjenega skoraj še nič za razmah ljudske tehnike, predvsem pa letalstva in modelarstva.

Prva stopnja v letalstvu je modelarstvo. Volje mladih ljudi Aeroklub lani ni znal izrabiti. Zato nima rezerve modelarjev, iz katerih prihajajo nato novi jadralni letalci in padalci. Lani je bilo usposobljenih komaj 12 modelarjev! Da ni treba izgovorov o »nedelavnosti mladine«, je pokazal uspeh komisije za modelarstvo, ki je zamenjala prejšnjega referenta in v dveh tednih podvojila število modelarjev ter začela z dvema tečajema! Drugo važno področje delovanja v letalski zvezi je jadralno letalstvo. V letu 1948 in 1949 je bilo v Novem mestu izšolanih 17 jadralnih letalcev z izpitom »A«, po 1 »B« in »C« pilot pa sta se izšolala drugje. Od 19 pilotov bi jih delalo zdaj še 8, ki so ostali v mestu, vendar pa niso zbrani v društvu. Z manj domišljije in malomeščanstva bi lahko pridobili več mladincev za letalstvo!

Res je, da predstavlja veliko oviro za to plemenito delo pomanjkanje jadralne šole. Ze lani v februarju sta Glavni odbor Ljudske tehnike in Republiški odbor Letalske zveze namenila za izgradnjo jadralne šole v Prečni 1 milijon dinarjev. Cianstvo Aerokluba je na to pomoč in na pomen šole v Prečni prrado pozabljalo! Največ so pri delu za novo šolo pomagali tovariši Jože Hočevar, Vinko Zeljko in Niko, Franc Miklavčič in Božo Novak, pri izvedbi letalskega mitinga pa tovariš Tratar. Velike so tudi zasluge poročnika Dušana Novakoviča, ki je s svojimi borci naredil za izgradnjo jadralne šole lani nad 1000 delovnih ur! Na pomoč so mislili tudi mladinci tekstilne tovarne in še nekaterih drugih aktivov.

Pri padalstvu ni bilo storjenega skoraj nič — po krivdi človeka, ki je bil v klubu za to zadolžen.

Razpad kadrov letalstva, pomanjkanje vodilnih moči — in komaj porojeno modelarstvo, taka je slika 5 letnega dela letalske organizacije v Novem mestu.

Da ni tako stanje prav nič zadovoljivo, je Aeroklubu že dolgo znano. Vrsta sklepov, ki so jih sprejeli, kaže pot k rešitvi navedenih vprašanj. Več bo treba misliti v bodoče na pravilno agitacijo in pritegnitev novih moči v klub, pri čemer pa se bodo morale tudi organizacije Ljudske tehnike, mladine in sindikatov volji kot doslej zavedati, da je razvoj letalske organizacije skrb nas vseh!

G.

ZENE, MATERE IN DEKLETA NOVEGA MESTA!

Ljudska univerza v Novem mestu vas vabi na zanimivo zdravniško predavanje o najvažnejših obolenjih današnje žene, ki ga bo imel primarij porodniškega oddelka novo-meške bolnišnice tov. dr. Perko Slavko v sredo dne 31. januarja ob 20. uri zvečer. Predavanje bo v dvorani Doma ljudske prosvete. — K zanimivemu predavanju vabimo tudi žene iz Bršljina, Zabje vasi, Ragovega- Irče vasi, Smihela, Gotne vasi, Drske in Broda!

OKRAJNI ODBOR OSVOBODILNE FRONTE ČRNOMELJ

ŽELI ČLANOM VSEH MNOŽIČNIH ORGANIZACIJ V BELI KRAJINI ČIM VEČ USPEHOV V GRADNJI SOCIALIZMA

INVALIDSKO PODJETJE

Strojno pletilstvo
V ČRNOMLJU

ŽELI SVOJIM DELAVCEM IN VSEM ODJEMALCEM SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1951

OKRAJNO PODJETJE ZA ODKUP PRIDELKOV ŽIVALSKÉ IN RASTLINSKE PROIZVODNJE TER ŽIVINE V ČRNOMLJU

ŽELI KMETOVALCEM IN ZADRUŽNIKOM OKRAJA ČRNOMELJ USPEHA POLNO leto 1951

Okrajni odbor LMS v Črnomlju

želi v novem letu vsem mladinskim organizacijam Bele Krajine mnogo uspehov in sreče

Pionirji, pionirke, mladinke, mladinci!

ŽELIMO, DA BI VAM NAŠA UČILA PRI POUKU IN PRI SPOZNAVANJU NARAVE TUDI V LETU 1951 PRIPOMOGLA K ČIM LEPŠIM USPEHOM. DELAVCI TOVARNE UČIL V ČRNOMLJU

OKRAJNI MAGAZIN

ČRNOMELJ

ŽELI SVOJIM ODJEMALCEM USPEHA POLNO NOVO LETO

VSEM ZADRUŽNIKOM OKRAJA ČRNOMELJ ŽELI USPEHOV POLNO NOVO LETO

ČRNOMELJ

OKRAJNA ZVEZA KMETIJSKIH ZADRUG

OKRAJNI KOMITE KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE V ČRNOMLJU

ŽELI LJUDSTVU BELE KRAJINE USPEHOV POLNO NOVO LETO